

Організація роботи з дітьми в захисних спорудах чи бомбосховищах

Оксана ГУРА,

методистка відділу дошкільної та початкової освіти,
ДУ "Український інститут розвитку освіти" МОН України

Для всіх очевидно, що освітнє середовище, у якому перебувають діти в умовах воєнного стану, має бути безпечним. Але воно має бути також інформативним, цікавим, стимулювати пізнавальний розвиток малечі. Гарантувати вихованцям не лише фізичну, а й емоційну та психологічну безпеку. Пропонуємо вашій увазі фахові рекомендації, що допоможуть розв'язати завдання облаштування та ефективного використання захисних укриттів у ЗДО.

Технології облаштування приміщень дошкільні заклади мають обирати самі, враховуючи напрями своєї діяльності та матеріальні можливості. Запропонуємо кілька варіантів.

Дидактичні, ігрові та розвивальні матеріали, що використовуються в укритті, мають бути мобільними, цікавими для дітей та викликати бажання грати з ними впродовж деякого часу.

ХАЛАБУДИ

Граючись та виконуючи різні завдання за бажанням, діти насамперед мають звільнитися від тривоги. Повернути малечі переживання спокою та безпеки через відчуття власного тіла допоможе "халабудна педагогіка".

Діти самі або з допомогою дорослих можуть облаштувати собі ігрові, казкові "будиночки" зі столів, стільців, ковдр, великих картонних коробок, відкритих парасольок тощо.

Це та наступне фото надіслала Світлана Остапчук, ЗДО № 73, м. Житомир

"СТІНИ, ЩО ГОВОРЯТЬ"

Зображення на стінах варто розміщувати на контрастному тлі, на рівні очей дітей. Їх має бути добре видно з відстані 1-2 м, а експозиція не повинна бути монотонною, надто "причесаною". Найбільш простий, економний і не руйнівний для стін спосіб оформлення в укриттях — вбити кілька цвяхів або прикріпити маленькі гачки, на які можна чіпляти зроблені з цупкого паперу плакати, прапорці, кульки або рамки, аркуші з текстом, змінюючи їх відповідно до тем, що вивчаються, та актуальних завдань.

Читайте про освітню технологію "Стіни, стеля та підлога, які говорять" у журналі "Дошкільне виховання" № 1, № 3, № 4 за 2019 рік: dv.in.ua/2019-1/p3

Доречно оформити стіни у вигляді **коректурних таблиць** (інформаційно-ігрових полів із різною кількістю клітинок (від 9 до 25)). Тоді педагог зможе щоразу добирати предметні картинки відповідно до змісту тематичного тижня або дня.

РІЗНІ ВИДИ ТЕАТРІВ

За наявності **пересувної ширми** її можна використати в укритті як дошку, а також для театралізованої діяльності. Персонажі лялькового театру створять особливу атмосферу казковості. Це пробуджуватиме активність, фантазію, творчі здібності вихованців, розвиватиме комунікативні навички та стимулюватиме пізнавальний інтерес, що сприятиме зниженню тривожності під час перебування в укритті. Для театралізованої діяльності радимо використовувати нетрадиційні ляльки та атрибути (**театр на дерев'яних лжах, ляльки-рукавички, ляльки-підколінники**).

НЕСТАНДАРТНЕ ФІЗКУЛЬТУРНЕ ОБЛАДНАННЯ

Перебуваючи в укритті певний час, необхідно продумати рухову активність і в самостійній діяльності дітей. У пригоді стануть **рухливі ігри**, які можна проводити в обмеженому просторі.

Мотивувати дошкільників до рухової активності в обмеженому просторі допоможе різноманітне нестандартне фізкультурне обладнання та інвентар, що сприяє розвитку м'язів рук, ніг, координації рухів, спритності, уваги. Його можна виготовити спільно з дітьми, що допоможе відвернути їхню увагу від тривожних думок, налаштує на творчість та стимулює бажання використовувати ці тренажери в іграх, займатися фізичними вправами.

Виготовлення такого інвентарю не потребує великих коштів. Переважно використовуються різноманітні залишкові матеріали. Під час виготовлення та використання нетрадиційного обладнання радимо брати до уваги його:

- ◆ безпечність;
- ◆ ефективність;
- ◆ зручність у використанні;
- ◆ компактність;

- ◆ технологічність і універсальність;
- ◆ естетичний вигляд.

Стимулювати рухову діяльність дітей може й обладнання в укритті **скеледром** (не забудьте про страхування).

НЕЗВИЧАЙНІ ШАШКИ ТА ШАХИ

Такі спортивні ігри як шахи та шашки можна урізноманітнити та зробити більш захопливими для дітей. Для цього радимо використовувати різні матеріали та розміри ігрового поля. Можна запропонувати для гри дошку, заздалегідь розкреслену на підлозі, а ролі шахових фігур чи шашок можуть виконувати діти у відповідних наголовниках або великі макети з підручного матеріалу (обклеєні пластикові пляшки). Ігрові поля для ігор можна також розташувати на спеціальних столах чи макетах, а фігурами слугуватимуть пластикові кришечки (які можуть залишатися в укритті).

БІЗБОРДИ

Для дітей раннього та молодшого дошкільного віку варто організувати в укритті центр **сенсорних ігор** та **бізбордів**. Доречним буде використання **гри "Кошик скарбів"**, описаної німецькою педагогинєю Елінор Гольдшмідт.

ВІЛЬНА ГРА

Будь-які підручні речі можна пропонувати дітям використовувати як заміники іграшок. Це розвиває фантазію, кмітливість та здатність мислити нестандартно.

***

Варіантів облаштування захисних приміщень для вихованців ЗДО дуже багато. Головне, про що ми, дорослі, повинні пам'ятати: це має бути простір, безпечний не тільки фізично, а й психологічно. ■

Читайте про освітню технологію **"Вільна гра дітей, або День без іграшок"** у журналі "Дошкільне виховання" № 1, 2019: dv.in.ua/2019-1/p9

*Трацюймо разом заради
майбутнього України!*

Журнали “Дошкільне виховання” та “Джміль” — ваша точка опори за будь-яких обставин. Разом вистоїмо!

Передплатіть ваші фахові видання
зі ЗНИЖКОЮ на сайті
jmil.com.ua/peredplata-dv

**Підтримайте журнали,
які завжди підтримають вас!**